

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 3993 від 18.08.2020
Народні депутати України
С. Лабазюк та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо спрощення обліку доходів фізичних осіб-підприємців»

У законопроекті пропонується передбачити ведення фізичними особами - підприємцями – платниками єдиного податку першої і другої груп та платниками єдиного податку третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість, обліку у Книзі обліку доходів шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів, або у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів.

Головне управління, розглянувши проект, вважає за доцільне зауважити наступне.

1. Насамперед, зауважимо, що назва проекту не відповідає його змісту. Так, у проекті пропонується зміни не до Податкового кодексу України (далі – ПК), а, по суті, до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо функціонування електронного кабінету та спрощення роботи фізичних осіб – підприємців» від 14.07.2020 № 786-IX (далі – Закон №786-IX).

При цьому, зміни пропонується до положень Закону № 786-IX, які ще не набрали чинності, у зв'язку із чим звертаємо увагу на те, що відповідно до вимог ч. 6 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України «до законопроекту про внесення змін до законів додається порівняльна таблиця, яка містить редакцію відповідних положень (статей, частин, пунктів, абзаців тощо) чинного закону та нову його редакцію з урахуванням запропонованих змін».

Принагідно зауважимо, що відповідно до п. 1 розділу II проекту «цей Закон набирає чинності з 2 січня 2021 року». Тобто, з 2 січня 2021 року діятимуть норми п. 296.1 ст. 296 ПК у редакції проекту. Водночас з 1 січня 2021 року наберуть чинності норми цього ж пункту у редакції Закону № 786-IX та, відповідно, діятимуть лише 1 день, що не може бути підтримано. При цьому, можливі правові наслідки такого стану у супровідних до проекту документах не визначені.

2. По суті порушеного у проекті питання зауважимо таке.

2.1. Виглядає дискусійною пропозиція абз. 1 оновленого п. 296.1 ст. 296 ПК щодо запровадження ведення обліку доходів/доходів і витрат шляхом *щоденного, за підсумками робочого дня*, відображення отриманих доходів, оскільки це, на наш погляд, певною мірою ускладнить ведення податкового обліку для платників єдиного податку та може призвести до «тиску» на них з боку контролюючих органів, у тому числі, до корупційних ризиків. Насамперед, йдеться про можливі ситуації невнесення відповідних даних з причин, які не залежать від платника податку (наприклад, відсутність доступу до мережі Інтернет, наявність технічних проблем із обладнанням).

Зауважимо також, що платники єдиного податку, зокрема, 1-2 груп, подають до контролюючого органу податкову декларацію платника єдиного податку у строк, встановлений для річного податкового (звітного) періоду (для квартального податкового (звітного) періоду, у разі перевищення протягом року обсягу доходу), 3 групи – квартального податкового (звітного) періоду (п.п. 296.2-296.5 ст. 296 ПК). У зв'язку із цим, доцільність щоденного відображення доходів/витрат є актуальною, на наш погляд, більше в аспекті здійснення контролю за граничним розміром річного обсягу розрахункових операцій з продажу товарів (надання послуг), при перевищенні якого застосування реєстраторів розрахункових операцій та/або програмних реєстраторів розрахункових операцій є обов'язковим.

2.2. З приводу припису абз. 3 оновленого п. 296.1 ст. 296 ПК, за яким «у разі реєстрації Книги обліку доходів у встановленому порядку фізичними особами - підприємцями – платниками єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість, та ведення її шляхом щоденного, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів, у відповідності до норм цієї статті, записи в Книзі обліку доходів є первинним (оперативний) обліком результатів роботи і достатньою підставою для формування показників податкової звітності», звертаємо увагу на п. 44.1 ст. 44 ПК, згідно з яким для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

2.3. Згідно з абз. 5 оновленого п. 296.1 ст. 296 ПК Книга обліку доходів може вестися у паперовому та/або електронному вигляді. Водночас за змістом абзаців 6-7 цього ж пункту лише для вказаної Книги у паперовому вигляді передбачена її реєстрація у контролюючому органі та відповідальність за порушення порядку її ведення або реєстрації, що обумовлює різні підходи до регулювання вказаної Книги в залежності від її форми.

2.4. Звертаємо увагу на те, що у тексті проекту застосовується скорочене поняття «Книга», хоча відповідного застереження у тексті не вміщено.

3. Враховуючи те, що за змістом відповідних положень Конституції України (ст. 116) та Закону України «Про Кабінет Міністрів України» забезпечення проведення фінансової, цінової, податкової політики належить до повноважень Кабінету Міністрів України, для прийняття виваженого рішення щодо пропозицій проекту доцільно отримати висновок Уряду.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: Є. Гришко

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЙВНА

Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000733B42008E588D01

Дійсний до: 27.05.2021 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/3-2020/164815 від 22.09.2020

203688